

دیل شعورو

دیل شعورو

گونئی قوجابه یلی (جوانشیر)

فرانساین مشهور سوسیولوگو «امیل دورکهایم» توپلومون (جامعه‌نین) بیر آریاگلمه‌سینی ایکی خصوصیتله سجیه‌لندیریر:

۱- مکانیکی راضی‌لاشما

۲- اورقانیکی راضی‌لاشما

۱- جی مرحله استاندارد دیل و ملی هدف اطرافیندا دئیزل، بسیط طایفاچی لیک «ایده‌آلینا» دایانماق‌دا دیر. یعنی توپلوم (جامعه) عضولری بیر سوئدان، بیر عرقده‌ن اولمالارینا رغماً، قوهومچولوق و طایفاچی لیک اساسیندا بیر آریا گلمیرلر. بو تیپ توپلوم اوچون نه دیل شعورو و نه وطن آنلا ییشی نین جغرافی مفهومی بیر آنلام داشیمیرلار. بو مرحله‌ده قونشو کند و یا باشقا شهر غریب اولکه و غربت سایلیر. سوسیولوژی علم‌ینده بونا «کندچی لیک شعورو» دئییلیر. انکشاف ائتمه‌میش اولکه‌لرین اکثریتی او جمله‌ده ن قوزئی و گونئی آذربایجان بو خسته‌لیگه مبتلا دیرلار. بوردا اورقانیکی راضی‌لاشما حاقیندا دانشمیایگی لازم گورموره‌م. چونکی بو نوع راضی‌لاشما انکشاف ائتمیش اولکه‌لرین سیماسیندا گورونور. بو اولکه‌لرده انسان‌لار مخصوص کیم‌لیکلرینه گوره (هویت‌لرینه گوره) بیر آریا گلیرلر. اورقانیکی راضی‌لاشما، ملت‌لشمه پروسئسینی اوغورلا دوام ائتدیره‌ن توپلوم‌لارا (جامعه‌لره) خاص دیر.

گونئی آذربایجان‌دا «کندچی لیک شعورو» نون هله‌ده دوام ائتمه‌سی نین آن عمده سببی عموم خالق دیلی اوزرینده «سئچمه» و «عوض ائتمه» یولو ایله نظاملانان ادبی دیلین اولما ماسی دیر. چونکی بیر توپلومو (جامعه‌نی) «ملت» ائده‌ن تمل عنصر ادبی دیل دیر. بیر ملتین مدنیتینی قاطاراً بنزه‌تمک ممکن دورسه، او قاطارین لکومتیوی ادبی دیل دیر. مشهور چین فیلسوفو کنفوسیوس دان سورورلار: حاکمیته گلسه‌یدینیز ائده‌جگینیز ایلیک ایش نه اولاردی؟ فیلسوف جاواب وئریر:

- «ایلیک اونجه دیلی بیر قایدا و دیسپلینه تابع ائده‌ردیم»

دیلی منتظم بیر حالا گلمه‌ین ملت‌ده، دوزن و دیسپلین آراماق عبث بیر ایش دیر. گونئی آذربایجان‌دا اورتاق، بوتون گونئی تورکلرینی بیرلشدیره بیله‌جک علمی-مدنی بیر دیل اولما دیغیندان، توپلوم اوز ایچینده‌ن چورویوب گندیر. ائله‌جه‌ده اوزون ایللر بو دیسپلین سیز شیوه‌لر حالیندا کی دیلیمیز، زامان-زامان اوز دیره‌نیش/مقاومت ایمکانینی ایتیریر. دونیادا اوز آهنگ‌دارلیق قدرتی ایله تانینان دیلیمیز بعضی شهرلریمیزده آرتیق عیبه‌جر بیر شکیله دوشموش دور. چونکی، شعور دیلی اولماق امکانینا هر آن انگل توره‌دیلمک‌ده دیر. فارس میلت‌چیلری ایسه دیل پسیکولوژی‌سینده‌ن استفاده ائده‌ره‌ک تورکلری آسیمله ائدیپ، واحد مونولیت فارس اولکه‌سی یاراتماق عزم‌ینده دیرلر. قیسماً ده بونا نائل اولموش لار. یعنی هر بیر شهری بیر استانا چئویریب، تهران‌دان آسیلی ائتمک‌له، شیوه‌لرین آراسیندا کی فرقی آرتیریر اراق ضدیت یارادیرلار. دیگر طرف‌ده‌ن، بوشیوه‌لری قارشى-قارشى یا قویاراق خالقین حسیات عالم‌لرینده

دیل شعورو

دشمن چی لیک توخومو آکیرلر. بیر زامانلار همدان، زنجان، اورمیه، اردبیل و قزوین هامیسی تبریزه باغلی اولان تورک دیل و مدینتی نین اوجاغلاری ایدیلار. ایندی ایسه آیری-آیری ولایتلره چئویله ک، هر ولایت بیرسیر یله انسیته گیرمه دن اؤز شیوه سینه او یغون فارس دیلینی منیمسه بیر و شیوه لر تورک ادبی دیلی محورینده دئیل، فارس ادبی دیلی ایچینده باشقا بیر شیئه چئوریلیر و چورویورلر. قزوین کیمی قدیم بیر تورک شهرینده یالنیزشکیل چی لر تورکجه حال لانیلار. حتی ایش ائله بیر مقاما چاتمیش دیر کی، ملت چی گونئی انسانلاری تورک دیلی طنین سینتاکسی اساسیندا بیر جمله نی دوزگون قوراشدیر ایلمیرلر. یعنی آسیملاسیون یاراتدیغی تخریبات تدریجاً ژنله کئچمک ده دیر.

شبهه سیزکی بو فلاکتین تمیلینی قویان تورکلر اؤزلری اولموشلار و اؤزلری ده آرادان قالدیرا بیلرلر. یعنی ساسانی لره قدهر ایران دا آسیملاسیون و یا خود آنتی تورک حرکاتی دئیلن بیر حادثه یوخدور. تورکلر حاکمیت ه گلدیکده سونرا اؤزلرینه دیوان توماغاباشلادیلار و فردوسی نین تورکلری تحقیر ائده ن «یاردیجیلیغی» جراسیز قالدی.

اگر بو گونه قدهر بیزیم دیلیمیز محو اولماییب دیرسا، بو بیزیم ملی اراده میزین نتیجه سی دئیل؛ بو، بیزیم دیلیمیزین، تورک دیلینین ذاتیندا، قاتیندا اولان معجزه وی سرلرله باغلی دیر. بوتؤو، استاندارد یازی دیلینین اولماماسی توپلومون آسانجا چورویوب، اؤلمه سینه، داغیلماسینا، محو اولماسینا، تاریخ ده ن سیلینمه سینه سبب اولور. چونکی ملی کیم لیک آنلامی نین باشیندا گلن بیرینجی او آن عمده عامل دیل دیر.

بو پسیکولوژی نی یاخشی جا آنلامیش فارس شونیسسترلی گونئی آذربایجانلی پارامپارچا ائده ره ک، استانلارا بؤلورکن، تورکلر طرفینده ن هئج بیر اعتراضا راست گلمیرلر. اردبیل ده کیچیک بیر فابریکین تأسیسی ایله سانکی اردبیلی، تبریز اسارتینده ن قورتارمیش کیمی تقدیم ائدیرلر. سانکی ستارخان بوتون آذربایجانین دئیل، ساده جه تبریزین میش؛ سانکی شیخ محمد خیابانی بوتون گونئی آذربایجان دئیل، تکجه تبریزی مستقل بیر اؤلکه حالینا گتیرمک عزمینده ایمیش کیمی پروپاگاندا لارلا خالقین ظهورونو زهرله مک ده دیرلر. ملت او چون ملی سرحدلر قده رکولتور سینیرلاری/سرحدلری ده چوخ اؤنملی دیر. مدنی اسارت زامان زامان اقتصادی، سیاسی، جغرافی اسارته یول آچیر. بوگون بوگون گونئی آذربایجان ساده جه جغرافی باخیمدان دئیل، آن چوخ مدنی اسارته اؤز تورک ملی کیم لی یینی ایتیرمک ده دیر.

دیلی تخریب و تحریف اولموش بیر ملت، قرتولوش استقامتینده دئیل، فلاکت و یوخ اولماغا سوغرو «حرکت» ائده ر.

توپونومیامیز (یئر آدلاری) اکثرأ فارس لاشمیش دیر. بیر نسل ده بئله یاشارسا، توپونومیالارین اصیل اسکی آدلاری توپلومون یادداشیندا سیلینمه یه باشلا یا جاق دیر.

فرانساین پست مدرنیت سوسیولوگو، «ژاک دریدا» یا گؤره، دونیانی دیفرانسیون بیر حال گتیره ن، فرقلی دوشونجه لر یارادان یالنیز و یالنیز دیل فرقلی لی بی دیر. «سوسور» دئیر: «صرف بشری فرقلی لیکده ن اورتایا چیخان دیل، انسانا تابع دئیل دیر.» بو ایسه اودمک دیر کی، انسان دیله تابع دیر. اگر انسان دیله تابع دیرسه و گونئی آذربایجان دا حاکم دیل فارس دیل دیر، ئونئی تورکلری نین دیل ده ن تابعیتی ایستراسیسته مز بیر انقراض (تدریجاً محو اولما) پروسسین اورتایا قومالی دیر. انسان یالنیز یالنیز و یالنیز دیل اعتباری ایله بو گونه، کئچمیشینه و گله جه یینه باغلانا بیلر. دیلینی ایتیره ن

دیل شعورو

ملت ایسه کئچمیشینی، تاریخی حافظه سینی، گلهجه یینی، انسان لیغینی و هر شئینی ایتیریر و سادهجه حیوان سوروسو کیمی بیولوژی وارلیق دان عبارت اولور. دیل ایتگین لی بی نین اورتایا قویدوغو پروبلتم حل اولوناسی پروبلتم دئیل دیر. آنا دیلی سادهجه آنادان اؤیره ندی ییمز دیل دئیل دیر. همده دوشوندویوموز، دویوقلاریمیز، قاورام لارین و دویغولارین دیلی دیر. وطنی خلاص ائتمه نین بیرنجی مرحله سی دیلی خلاص ائتمک دیر. یئنه ده ژاک دریدانین فکر لیرینده ن یارار لانا ق/استفاده انده ک:

«گراماتولوژی تاریخی، فلسفه، ایدئولوژی و علم تاریخینده ن تجرید اولموش شکیل ده آنلاماق غیر ی ممکن دور.»
گراماتولوژی کلمه لرین کاغید اوزرینده تصویرینده ن باشلامیش، رسام لیق، فیلم، موسیقی، هئیکل تراش لیق، ایدمان، حربی و سیاسی فن لر، علم، کبیرنتیکا و هوجثیره (سلول) داخلی نین یاریلما سی ایله آلدی ائدیلن علمی اینفورماسیالاری احتوا ائده ره ک، حقوق، استراتژی، مدیریت، اکونومی، دین و عائله نین استروکتور و ایله سیخ باغلی لیغی وارد دیر.»

گونئی آذربایجان دا ایسه بوتون بو ساحه لرین هامیسی اجنبی دیل ده تدریس و تلقین اولونماق دادیر. شبهه سیز کی، بو گئیش وسعت لی هجومون قارشی سیندا ملی بئینین مقاومتی محدود لاشیر و گراماتولوژی نین تلقین ائدی بی حادثه لر ژئولوژی/Jeneoloji خصوصیت لره، وردیش لره چئویریلیر. بو ایسه بیر ملتین زامان ایچری سینده یوخ اولوب تاریخ صحنه سینده ن چیخما سی آنلامیندا دیر.

قارانلیق قاتی لاشاندا، سرت لشنده ایشیغا حسرت و احتیاج داها چوخ اولور. ظلم عرشه قالداندا، اونون عرشده ن بیخیلماسی، دوشمه سی ده وارد دیر. بو قارانلیغین اؤزونده بیر گونش وار: استقلال گونشی. ملت ییمیزی شرفلندیره ک، سایغین بیر ملت حالینا گئیره جک یگانه چیخیش یولو استقلال دیر: گونئی آذربایجان تورک جمهوریتی. گونئی آذربایجان تورک توپلومو اولاراق دیل شعوروموزو تأمین ائده جک قدر تیمیز یالیز و یالیز استقلال ییمز دادیر.

دیل ییمیزین محو اولماسینی، اؤلمه سینی، دفن اولماسینی وجدانینا سیغیش دیرمایان هر بیر گونئی تورکو اؤز امکانی داخلینده استقلال مجاله میزه قوشولمالی دیر. مدرن آذربایجان تاریخینین یارانماسی شرفینه استقلال داوامیزی شدت لندیرمه لی بیک. فکر لیمه آلمان ملت چی لی یینین تمیلینی قویان لاردان بیر سی، بؤیوک فیلسوف هئگل ین ده یرلی کلامینا اساس لانا ق، سون وئریره م. هئگل دئیر:

«هر بیر ملت ین تاریخی او ملت ین زامان زامان مختلف بیچیم لرده گئیرچک له شن روح دور. بیر ملت ین اؤز روحی صاف لیغینا، روحی گوجونه اینانیب و اونا سیغینماسی معجزه لر یارادا بیلر. هر ملت ین کولتورونون مختلف قول لاری (دین، فلسفه، موسیقی، اینجه صنعت و...) ملی روحون برقرار ائدی بی معنوی ده یرلردیر. ملت لره معنوی بیچیم وئره ن روح دور، ملی روح»

گونئی قوجابه یلی (جوانشیر) - اردبیل